

Тому визначення та характеристика нецензурної лексики є важливим питанням в онлайн-середовищі. Щоб не порушувати закон і правила соціальних мереж, користувачі повинні бути обережними, залишаючи відгуки та коментарі, використовуючи лише прийнятну лексику та уникаючи образливих висловлювань. Якщо вони отримують нецензурну лексику, вони також повинні звертатися до правоохоронних органів та/або адміністраторів соціальних мереж для вирішення проблеми.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
4. Дрібне хуліганство. URL : https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/Дрібне_хуліганство.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 121-224). Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст. 1122. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/7398/125783158.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
6. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

Юрій ВОЛКОВ,

викладач кафедри

тактико-спеціальної підготовки

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

Крістіна ШАБЛЕВСЬКА,

здобувач вищої освіти

Дніпропетровського державного

університету внутрішніх справ

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ЗЛОЧИНИ ПРОТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Поняття правопорушення в теорії держави і права є усталеним, і в науковій і навчальній літературі відтворюється з невеликими термінологічними відмінностями однакові за своєю сутністю дефініції, засновані як на їхньому законодавчому визначенні, так і на наукових розробках. Я згодна, що правопорушення визначають як вчинене протиправне та суспільно небезпечне (шкідливе) діяння, вчинене деліктоздатним суб'єктом, що тягне за собою юридичну відповідальність [1].

Для формування визначення «правопорушення, що посягають на національну безпеку» необхідно звернутися до самого поняття «національна безпека» і тим загрозам, які становлять для неї небезпеку.

Проблема, на яку хотілося б звернути увагу, це недооцінка небезпеки цивільно-правових порушень, у тому числі і зловживання правом, як загрози національній безпеці. Та правове порушення громадян, вчинене у сфері економічної діяльності, яке може виступати як спосіб скоєння кримінально караного діяння.

Відзначаючи охорону приватних інтересів, як пріоритет громадянського права, дослідниками регулярно «здобувається», що учасниками правових відносин громадян, виступають органи державної влади, державні корпорації та бюджетні організації. Повертаючись до «проблем» хотіла б зазначити, що спеціальний облік цивільно-правових правопорушень, співставних з об'єктами національної безпеки, не ведеться.

Я вважаю цілком обґрунтованим та справедливим твердження, що в умовах воєнного стану можливі та допустимі обмеження прав та свобод громадян, але тільки коли це необхідно для забезпечення оборони та безпеки держави.

Верховна Рада України 3 березня 2022 року внесла зміни до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України в умовах дії режиму воєнного стану. За ст. 111 «Державна зрада», ст. 113 «Диверсія», ст. 109. «Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади» та ст. 110 «Посягання на територіальну цілісність та недоторканість України» [2].

Також, набув чинності ЗУ «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» №2114- IX, ухвалений 3 березня 2022 року. Він визначає, що кожен українець чи особа, яка визначено законом перебуває в Україні, може отримати зброю та боеприпаси від України. Застосування цивільними зброєю, виданою в Україні, прирівнюється до застосування зброї військовослужбовцями. Цю зброю необхідно буде віддати в органи Національної поліції не пізніше, ніж через 10 днів після закінчення війни або військового стану в Україні. Нормативні вимоги щодо вогнепальної зброї на національному рівні існували задовго до того, як у цій галузі були прийняті міжнародні угоди, та включали переважно заходи, створені задля забезпечення контролю над вогнепальною зброєю у процесі її виробництва на всіх етапах життєвого циклу [3].

З точки зору правозастосовної діяльності першочерговою є організація роботи з підвищенням кваліфікації суб'єктів, які вже сьогодні працюють із наслідками збройного конфлікту в Україні, в тому числі, здійснюють досудове розслідування і судовий розгляд кримінальних справ [5].

Такі особливості передбачають не тільки специфіку збору та фіксації доказів, відмінності провадження за відсутності підозрюваного/обвинуваченого,

але й свідчать про необхідність консолідації зусиль держави та громадянського суспільства для підвищення ефективності роботи у відповідному напрямку [4].

Зокрема, особи, які мають доступ але не уповноважені на розслідування чи судовий розгляд кримінальних справ, можуть здійснювати збір, фіксацію доказів, надавати інформацію чи іншим чином сприяти притягненню до відповідальності інших осіб.

Для сприяння такої поведінки доцільним є проведення широкомасштабної інформаційної компанії з питань міжнародного гуманітарного права, міжнародних злочинів (в першу чергу – воєнних, оскільки саме вони вже криміналізовані в Україні), їх суб'єктів, об'єктивної сторони та об'єктів, контекстуального елементу, порядку збору та фіксації доказів, їх передачі компетентним суб'єктам національного чи міжнародного рівня.

При цьому інформація повинна бути адресована як військовослужбовцям, так і пересічним громадянам, для чого вона повинна відповідати критеріям повноти, всебічності та доступності, як з точки зору фізичного доступу, так і з точки зору використовуваних термінів і понять.

Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст.131
2. Посилення відповідальності за злочини проти основ національної безпеки України в умовах дії режиму воєнного стану. URL: <https://dobra-rada.gov.ua/news/2604-posileno-vdpovdalnst-za-zlochini-proti-osnov-naconalnoyi-bezpeki-ukrayini.html>.
3. Намлинська О.С. Особливості застосування вогнепальної зброї в умовах військового стану. Актуальні проблеми службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України в умовах воєнного стану : матеріали Регіон. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 30 черв. 2022 р.). Дніпро : ДДУВС, 2022. С. 54-55
4. *Вирок Слов'янського міськрайонного суду Донецької області* від 01.06.2017 р.
5. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI.

В'ячеслав ГОНТАРЕНКО,
аспірант
Харківського національного
університету внутрішніх справ

ДО ПИТАНЬ ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДОМАШНІМ НАСИЛЬСТВОМ

Як відомо огляд є важливою і однією з найпоширеніших слідчих (розшукових) дій, за допомогою якого здійснюються збирання доказів щодо обставин вчиненого домашнього насильства. Зазначимо, що вимоги до проведення огляду мають місце у приписах ст. 223 КПК України, які